

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-81-T

Datum: 2. avgust 2010.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Bakone Justice Moloto, predsedavajući
sudija Pedro David
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 2. avgusta 2010.

TUŽILAC

protiv

MOMČILA PERIŠIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DRUGOM ZAHTEVU ODBRANE ZA FORMALNO PRIMANJE
NA ZNANJE ČINJENICA O KOJIMA JE PRESUĐENO**

Tužilaštvo:

g. Mark Harmon
g. Daniel Saxon

Obrana:

g. Novak Lukić
g. Gregor Guy-Smith

PRETRESNO VEĆE I (dalje u tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po Drugom zahtevu odbrane za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, s Javnim dodatkom A, dostavljenom 16. juna 2010. godine na javnom osnovu (dalje u tekstu: Zahtev), i ovom donosi odluku po njemu.

I. PODNESCI

A. Zahtev

1. Odbrana u Zahtevu traži da Pretresno veće na osnovu pravila 94(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) formalno primi na znanje 38 činjenica navedenih u Dodatku A Zahtevu (dalje u tekstu: predložene činjenice).¹ O predloženim činjenicama već je presuđeno u predmetima *Tužilac protiv Hadžihasanovića i Kubure*,² *Tužilac protiv Halilovića*,³ *Tužilac protiv Krajišnika*,⁴ *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*⁵ i *Tužilac protiv Krstića*.⁶
2. Odbrana načelno navodi da će formalno primanje na znanje predloženih činjenica stranama u postupku i Pretresnom veću omogućiti da se usredsrede na sporna pitanja, smanjiti dužina i pospešiti efikasnost suđenja.⁷ Osim toga, odbrana tvrdi da će se prihvatanjem Zahteva očuvati konzistentnost postupka i uskladiti presude donete na Međunarodnom sudu.⁸

¹ Zahtev, par. 4.

² *Tužilac protiv Hadžihasanovića i Kubure*, predmet br. IT-01-47, Prvostepena presuda, 15. mart 2006. godine; Drugostepena presuda, 22. april 2008. godine; Zahtev, par. 4–5.

³ *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48, Prvostepena presuda, 15. novembar 2005. godine; Drugostepena presuda, 16. oktobar 2007. godine; Zahtev, par. 4–5.

⁴ *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39, Prvostepena presuda, 27. septembar 2006. godine; Drugostepena presuda, 17. mart 2009. godine; Zahtev, par. 4–5.

⁵ *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1, Prvostepena presuda, 12. decembar 2007. godine; Drugostepena presuda, 12. novembar 2008. godine; Zahtev, par. 4–5.

⁶ *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33, Prvostepena presuda, 2. avgust 2001. godine; Drugostepena presuda, 19. april 2004. godine; Zahtev, par. 4–5.

⁷ Zahtev, par. 8.

⁸ Zahtev, par. 9.

3. Odbrana tvrdi da sve predložene činjenice ispunjavaju uslove postavljene za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, utvrđene praksom Međunarodnog suda.⁹

B. Odgovor

4. U Odgovoru na Drugi zahtev odbrane za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, dostavljenom 30. juna 2010. godine na javnom osnovu (dalje u tekstu: Odgovor), tužilaštvo ulaže konkretne prigovore na 23 predložene činjenice¹⁰ i dodaje da o preostalim predloženim činjenicama neće zauzimati stav.¹¹

5. Tužilaštvo tvrdi da su predložene činjenice br. 55, 58–64, 66, 68–70, 78, 80, 87 i 89–91 neprecizne po pitanju vremena.¹² Osim toga, tužilaštvo tvrdi da su predložene činjenice br. 75, 76, 78 i 90 nedopustivo neprecizne što se tiče sadržaja.¹³

6. Tužilaštvo tvrdi da se u predloženoj činjenici br. 73 nalazi formulacija koja se ne pojavljuje ni u jednoj od presuda na koje se odbrana poziva.¹⁴ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da se predložena činjenica br. 80 kosi s predloženom činjenicom br. 73, pa stoga može da navede na pogrešan zaključak.¹⁵

7. Tužilaštvo tvrdi da je predložena činjenica br. 79 izvađena iz konteksta, a da u pravom kontekstu predstavlja iskazivanje namere koja nije relevantna za ovaj predmet.¹⁶

8. Osim toga, tužilaštvo dodaje da je predložena činjenica br. 85 izvađena iz konteksta i da se ne može smatrati činjeničnim zaključkom koji je donelo Pretresno veće u predmetu *Dragomir Milošević*, već da je u pitanju samo deo rasprave o dokazima koji

⁹ Zahtev, par. 14.

¹⁰ Odgovor, par. 6–16. Tužilaštvo se protivi usvajanju predloženih činjenica br. 55, 58–64, 66, 68–70, 73, 75, 76, 78–80, 85, 87 i 89–91.

¹¹ Odgovor, par. 17.

¹² Odgovor, par. 7–9.

¹³ Odgovor, par. 10.

¹⁴ Tužilaštvo tvrdi da se u navedenim izvorima ne pominju 17. decembar 1992. i 22. decembar 1996. godine; Odgovor, par. 6.

¹⁵ Odgovor, par. 7.

¹⁶ Odgovor, par. 11.

su se našli pred većem. Time što se ta izjava vadi iz prvobitnog konteksta, njoj se pridaju smisao i značaj koji prvobitno nisu postojali.¹⁷

9. Konačno, tužilaštvo tvrdi da predložena činjenica br. 73 počiva na dobrovoljnom priznanju koje je dala odbrana u predmetu Krajišnik.¹⁸ Osim toga, predložena činjenica br. 80 počiva na činjeničnom zaključku iz Prvostepene presude u predmetu *Dragomir Milošević* za koji se poziva na čitav niz izvora, a među njima i činjenice oko kojih je postignut sporazum i činjenice o kojima je presuđeno.¹⁹ Zato tužilaštvo smatra da dogovor postignut između strana u nekom ranijem postupku ne može biti osnov za činjenice o kojima je presuđeno.²⁰

C. Replika

10. Dana 7. jula 2010. godine odbrana je na javnom osnovu podnela Molbu za odobrenje da uloži repliku i Repliku na Odgovor tužilaštva na Zahtev odbrane za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno (dalje u tekstu: Replika). Odbrana ponavlja da predlaže da se činjenice o kojima je presuđeno usvoje kako bi se suđenje ubrzalo i ukazuje na to da se mnoge predložene činjenice zasnivaju na dokazima koje je predložilo tužilaštvo.²¹

11. Odbrana konkretno ukazuje na najmanje 27 predloženih činjenica oko kojih je tužilaštvo bilo sklono da se saglasi, a kojima se sad protivi. Kako odbrana tvrdi, na njih se, u celini ili delimično, Pretresno veće oslanjalo i u ranijim predmetima u kojima je postupalo. Bez obzira na to što se tužilaštvo ne slaže s predlozima odbrane, tužilaštvo je ranije izvodilo dokaze i dobijalo presude zasnovane upravo na činjenicama izloženim u ovom predmetu.²²

¹⁷ Odgovor, par. 13.

¹⁸ Odgovor, par. 15.

¹⁹ Odgovor, par. 16.

²⁰ Odgovor, par. 15–16.

²¹ Replika, par. 5.

²² Replika, par. 6.

12. Odbrana povlači predloženu činjenicu br. 79²³ i prve dve rečenice predložene činjenice br. 80.²⁴ Odbrana menja i predloženu činjenicu br. 73 tako što kao izvor dodaje paragraf 181 Prvostepene presude u predmetu *Krajišnik*, s tim što će se za ostatak paragrafa i dalje pozivati na argumente iznete u Zahtevu.²⁵ Osim toga, odbrana ponovo analizira predložene činjenice br. 75, 76 i 78.²⁶

13. Za predložene činjenice br. 63 i 64 odbrana precizira vremenski okvir. Međutim, odbrana tvrdi da kod predloženih činjenica br. 55, 58, 59, 60, 61, 62, 66, 68, 69, 70, 78, 87, 89, 90 i 91 ni u prvobitnim presudama nije naveden vremenski okvir na koji se te činjenice odnose, a naročito da "ni u jednoj od presuda nije naveden neki period kad predložene činjenice nisu važile".²⁷

14. Odbrana tvrdi da predložena činjenica br. 85 nije izvučena iz konteksta, već da je Pretresno veće u predmetu *Dragomir Milošević* "sačinilo pregled dokaza u vezi s naoružanjem kojim su tokom sukoba raspolagale i VRS i ABiH".²⁸

15. Konačno, odbrana tvrdi da se činjenična tvrdnja iz predložene činjenice br. 73 dokazuje izvan svake sumnje putem drugih izvora dokaza.²⁹

II. MERODAVNO PRAVO

16. Pravilom 94(B) predviđeno je sledeće:

Na zahtev jedne od strana ili *proprio motu* pretresno veće može, nakon što saslušaju strane, odlučiti da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili dokumentarne dokaze iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnose na pitanja o kojima je reč u tekućem suđenju.

17. Pretresno veće podseća na to da je ranije već detaljno raspravljalo o ustaljenoj praksi Međunarodnog suda koja se tiče formalnog primanja na znanje činjenica o kojima je presuđeno; Pretresno veće se ovim poziva na nju i uvrštava njen sadržaj.³⁰

²³ Replika, par. 12.

²⁴ Replika, par. 9.

²⁵ Replika, par. 8.

²⁶ Replika, par. 11.

²⁷ Replika, par. 10.

²⁸ Replika, par. 13.

²⁹ Replika, par. 16–17.

III. DISKUSIJA

18. Pre svega, Pretresno veće smatra da tehnička rešenja iz prakse na osnovu pravila 94(B) idu u prilog odobravanju Replike.

A. Preliminarne napomene

19. Pretresno veće podseća na to da, ukoliko činjenica predložena za formalno primanje na znanje sadrži samo manju nepreciznost ili nejasnoću koja je posledica vađenja iz konteksta prvobitne presude, Veće može iskoristiti svoje diskreciono ovlašćenje da tu nepreciznost ili nejasnoću ispravi.³¹ Treba napomenuti da tužilaštvo nije zauzelo stav o 15 predloženih činjenica.³² Iako je spremno da pomenute činjenice formalno primi na znanje, Pretresno veće će to učiniti tek kad se isprave slovne greške u nekoliko predloženih činjenica, kako bi one ispunile odgovarajuće uslove. Radi se o sledećim neznatnim ispravkama. U poslednjoj rečenici predložene činjenice br. 64 kaže se: "Citizens would usually spend one day digging trenches and before being relieved." Čini se da je u ovoj rečenici reč "and" nepotrebna, pa je stoga treba izbrisati.³³ Skraćenice poput CSB, SJB i SDB u predloženoj činjenici br. 67 [na engleskom] treba objasniti kako bi se izbegle nejasnoće o tome na šta se one odnose.³⁴ Isto tako, u predloženoj činjenici

³⁰ V. Odluka po Zahtevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno u vezi sa Sarajevom, 26. jun 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka od 26. juna 2008. godine), par. 13–17, 18, 22, 25, 27–30 i 32.

³¹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, s dodatkom, 26. septembar 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović i drugi*), par. 7.

³² Predložene činjenice br. 54, 56, 57, 65, 67, 71, 72, 74, 77, 81–84, 86 i 88.

³³ Predložena činjenica treba da glasi: "Pre septembra 1993. godine, vojnici iz jurišne čete 9. brigade često su znali opkoliti pijacu Markale u Starom Gradu u Sarajevu, predstaviti se kao pripadnici čete vojne policije i proveravati lične karte civila. Pustili bi one koji su imali vojne iskaznice, a ostale bi odvezli kamionom na liniju fronta da kopaju rovove. Građani bi obično jedan dan kopali rovove, a onda bi ih pustili."

³⁴ Predložena činjenica treba da glasi: "Septembra 1993. godine MUP Vlade BiH nalazio se u Sarajevu. Ministarstvo unutrašnjih poslova bilo je podeljeno na dva dela; jedan se bavio javnom, a drugi državnom bezbednošću. Deo koji se bavio javnom bezbednošću upravljao je civilnom policijom, koja se sastojala od nekoliko centara službi bezbednosti (dalje u tekstu: CSB), od kojih je svaki bio nadležan za jedno područje. Svaki CSB bio je nadležan za nekoliko stanica javne bezbednosti (dalje u tekstu: SJB), u stvari policijskih stanica, na području CSB-a. Deo koji se bavio državnom bezbednošću uključivao je Službu državne bezbednosti (dalje u tekstu: SDB), na čelu s Jozom Jozićem. Bila je to moćna institucija jer je načelnik SDB-a imao značajnu autonomiju u upravljanju radom tajnih službi."

br. 71 treba objasniti skraćenicu IKM.³⁵ U predloženoj činjenici br. 76 datum 27. mart treba zameniti sa "27. mart 1992. godine", kako bi se izbegle nejasnoće o vremenskom okviru činjenice.³⁶ Predloženu činjenicu br. 77 treba ispraviti tako što će se na početku rečenice izbrisati sintagma "tako su", pošto se ona ne nadovezuje ni na jednu prethodnu rečenicu.³⁷ Predloženu činjenicu br. 86 treba ispraviti tako što će se reči "tog područja" u prvoj rečenici zameniti rečju "Grbavica" kako bi se izbegla nejasnoća u vezi s konkretnim mestom na koje se ova predložena činjenica odnosi.³⁸ U predloženoj činjenici br. 73 navode se reči "do 22. decembra 1996. godine", koje se ne pojavljuju čak ni u izmenjenim izvorima. Stoga će Pretresno veće, koristeći svoje diskreciono ovlašćenje, izbrisati reči "do 22. decembra 1996. godine" i formalno primiti na znanje ostatak predložene činjenice br. 73.³⁹ Konačno, kako bi se izbegle eventualne nejasnoće o vremenskom okviru činjenice, Pretresno veće briše poslednju rečenicu iz predložene činjenice br. 91 i formalno prima na znanje njen ostatak.⁴⁰

B. Predložene činjenice moraju biti jasne, konkretne i prepoznatljive

20. Pretresno veće napominje da su sporne predložene činjenice br. 55, 58–64, 66, 68–70 izvedene iz Prvostepene presude u predmetu *Halilović*, koji se odnosi na veoma

³⁵ Predložena činjenica treba da glasi: "Tokom prve dve nedelje avgusta 1993. godine, situacija je za ABiH postala veoma teška. Dana 18. avgusta, Vahid Karavelić je naredio dalju otkomandu jedinica u cilju utvrđivanja odbrane na planini Igman. Ta pojačanja su uključivala jednu četu iz 9. brigade i jednu četu iz 10. brigade. Istureno komandno mesto (dalje u tekstu: IKM) na Igmanu bilo je nadređena komanda za više od 10.000 vojnika."

³⁶ Predložena činjenica treba da glasi: "Dana 27. marta 1992. godine Skupština bosanskih Srba usvojila je Ustav republike bosanskih Srba. Tog dana na dnevnom redu nije bio nikakav operativni plan. Plan "preuzimanja vlasti, odnosno uspostavljanja vlasti i otpočinjanja rada organa na području [Srpske Republike Bosne i Hercegovine], naročito u oblasti unutrašnjih poslova", napokon je donesen 26. aprila 1992. godine."

³⁷ Predložena činjenica treba da glasi: "Osim toga, pored jedinica TO-a i VRS-a, i pripadnici MUP-a igrali su značajnu ulogu u oružanom sukobu 1992. godine, ne samo kao borci, već i kao pripadnici odgovornih organa bezbednosti u svakodnevnom životu stanovništva."

³⁸ Predložena činjenica treba da glasi: "Marindvor, koji se nalazi severno od Grbavice, kontrolisala je ABiH. Linija razdvajanja duž reke Miljacke nalazila se 200 do 300 metara od *Holiday Inna*, u ulici Zmaja od Bosne, zvanoj "Aleja snajpera". Područje nasuprot Grbavice, između linije sukoba i ulice Zmaja od Bosne, bilo je prilično gusto naseljeno i kontrolisala ga je ABiH."

³⁹ Predložena činjenica treba da glasi: "Ratko Mladić, pa tako i Glavni štab VRS-a, bio je direktno potčinjen Predsedništvu RS, i to od 12. maja 1992. do 17. decembra 1992. godine, a predsedniku Republike Srpske od 17. decembra 1992. godine."

⁴⁰ Predložena činjenica treba da glasi: "Starešina u SRK-u imao je dužnost da svojim pretpostavljenima prijavi svako kršenje pravila međunarodnog ratnog prava za koje sazna. Ako se takvo kršenje prijavi komandantu korpusa, onda je on dužan da pokrene postupak i vojnom tužiocu pošalje odgovarajuću dokumentaciju. Informacije o takvim kršenjima su bile uvrštavane u redovne izveštaje."

kratak vremenski period, to jest na događaje iz septembra 1993. godine. Izuzev izmenjene verzije predloženih činjenica br. 63 i 64, ni u jednoj od gorenavedenih predloženih činjenica ne pominje se konkretno vreme, pa je njihov vremenski okvir nejasan. Iz tog razloga, i s obzirom na ograničen vremenski okvir Prvostepene presude u predmetu *Halilović*, Pretresno veće, koristeći svoje diskreciono ovlašćenje, odbija da formalno primi na znanje gorenavedene predložene činjenice.

21. Predložena činjenica br. 78 čak i u izmenjenom obliku ne ispunjava uslov navođenja konkretnog vremenskog okvira. Zato Pretresno veće neće formalno primiti na znanje predloženu činjenicu br. 78. Isto tako, u predloženim činjenicama br. 87 i 89 ne pominje se konkretno vreme, pa Pretresno veće, koristeći svoje diskreciono ovlašćenje, odlučuje da njih neće formalno primiti na znanje.

22. Osim toga, Pretresno veće smatra da kod predložene činjenice br. 80, čak i u njenoj izmenjenoj verziji, upotrebljena reč "često" nije dovoljno konkretna da bi ta činjenica bila formalno primljena na znanje.⁴¹

23. Ostale predložene činjenice⁴² ispunjavaju relevantne kriterijume.

C. Formulacija predložene činjenice ne sme se bitno razlikovati od formulacije u prvobitnoj presudi

24. Tužilaštvo se protivi formalnom primanju na znanje predložene činjenice br. 85, pošto ona potiče iz rasprave o dokazima u spisu, a ne iz činjeničnih zaključaka do kojih je Veće došlo.⁴³ Pretresno veće smatra da se taj prigovor tiče pitanja da li je činjenica precizno formulisana i da li ne navodi na pogrešan zaključak, pa će ga tako i tretirati u ovom odeljku. Odbrana tvrdi da je tužilaštvo navelo "neuverljive argumente u prilog tom prigovoru, te da predložena činjenica ispunjava kriterijume usvojene u dosadašnjoj praksi Međunarodnog suda".⁴⁴

⁴¹ Predložena činjenica br. 80 glasi: "General Mladić je komandovao VRS-om sa centralnog mesta i nije često delegirao komandne ovlasti."

⁴² To važi i za izmenjene verzije predloženih činjenica br. 63, 64, 75, 76 i 90.

⁴³ Odgovor, par. 12 i 13.

⁴⁴ Odgovor, par. 13.

25. Pretresno veće smatra da tvrdnja iz presude koja proističe iz razmatranja dokaza izvedenih tokom suđenja nužno nije neprihvatljiva kao činjenica o kojoj je presuđeno. Procena prihvatljivosti predložene činjenice mora se napraviti po osnovi svakog slučaja posebno, uzimajući u obzir takve faktore kao što su sveukupni kontekst predložene činjenice, kao i da li, ili ne, konačni zaključci pretresnog veća osporavaju istinitost dokaza o kojima se radi. Pretresno veće ima u vidu da je tvrdnja koja proističe iz razmatranja dokaza ponekad u presudi predstavljena kao činjenična tvrdnja. Međutim, takva tvrdnja može biti data u presudi kako bi pružila kontekst za donošenje odluka pretresnog veća i konačno može biti opovrgnuta zaključcima veća.⁴⁵

26. Predložena činjenica br. 85 glasi:

"ABiH i SRK su od početka rata u osnovi imale istu vrstu naoružanja, zavisno od toga koji magacini su bili pod njihovom kontrolom."⁴⁶

Iako doslovno preuzeta iz Prvostepene presude u predmetu *Dragomir Milošević*, ova predložena činjenica izvađena je iz konteksta u kom se prvobitno nalazila, a u njemu je ona navedena u okviru opšteg sažetka dokazā u kojem ju je Pretresno veće iz tog predmeta navelo, zajedno s dokazima iz drugih izjava o naoružanju kojim su raspolagale VRS i ABiH. Time što se ta izjava vadi iz prvobitnog konteksta, njoj se pridaju smisao i značaj koji prvobitno nisu postojali. Stoga Pretresno veće zaključuje da predložena činjenica br. 85 ne predstavlja činjenični zaključak koji ispunjava kriterijum potreban za formalno primanje na znanje.

D. Ostali uslovi

27. Pretresno veće analiziralo je predložene činjenice i u svetlu ostalih uslova usvojenih u praksi Međunarodnog suda, a to je da: (a) predložena činjenica mora biti relevantna za tekuće suđenje; (b) predložena činjenica ne sme ne sme sadržati zaključke ili kvalifikacije koji su suštinski pravne prirode; (c) predložena činjenica ne sme počivati na sporazumu između strana, postignutom u prvobitnom postupku; (d) predložena činjenica ne sme biti predmet zahteva za preispitivanje u žalbenom postupku; i (e)

⁴⁵ Odluka po Zahtevu odbrane za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, 4. maj 2010. godine, par. 28.

⁴⁶ Zahtev, Dodatak A, gde se upućuje na Prvostepenu presudu u predmetu *Dragomir Milošević*, par. 78.

predložena činjenica ne sme se odnositi na dela, ponašanje ili stanje svesti optuženog. Pretresno veće uverilo se da sve predložene činjenice ispunjavaju te uslove.

IV. DISPOZITIV

28. Na osnovu izložene argumentacije i pravila 54, 94(B) i 126*bis*, Pretresno veće ovim

ODOBRAVA molbu za ulaganje replike;

DELIMIČNO ODOBRAVA Zahtev i formalno prima na znanje sledeće predložene činjenice:

- a) 54, 56, 57, 63, 65, 72, 74, 75, 81–84, 88 i 90;
- b) 64, 67, 71, 73, 76, 77, 86 i 91, kad se u njih unesu izmene navedene u ovoj Odluci.

ODBACUJE ostatak Zahteva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija Bakone Justice Moloto,
predsedavajući

Dana 2. avgusta 2010. godine,
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]